

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Estonian Chamber of Commerce and Industry

Sotsiaalministeerium
Gonsiori 29
15027 Tallinn

Teie 07.2013 nr 3.1-2/56

Meie 29.07.2013 nr 4/187

**Arvamuse esitamine tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning
töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta**

Lugupeetud Taavi Rõivas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi Kaubanduskoda) tänab Teid võimaluse eest avaldada arvamust tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi Eelnõu) kohta. Järgnevalt esitame oma kommentaarid Eelnõu osas.

1. Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikme töötuna arvele võtmine

Kehtiva tööturuteenuste ja -toetuste seaduse (edaspidi TTTS) alusel võetakse isik töötuna arvele, kui ta on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige ja ei saa selle eest tasu (eeldusel, et muud töötuna arvelevõtmise kriteeriumid on täidetud). Eelnõu § 1 p-ga 5 soovitakse muuta TTTS § 6 lg 5 p 4 ning sõnastada see järgmiselt:

„(5) Isikut ei võeta töötuna arvele, kui ta:

4) on juriidilise isiku tulumaksuseaduse §-s 9 nimetatud juhtimis- või kontrollorgani liige, välja arvatud mittetulundusühingu või -ühistu juhtimis- või kontrollorgani liige, kes ei saa selle eest tasu;“

Kaubanduskoda ei toeta TTTS § 6 lg 5 p 4 muutmist, sest meie hinnangul ei ole muudatuse tegemine vajalik ega piisavalt põhjendatud. Leiame, et isikul peaks olema ka tulevikus võimalus võtta end töötuna arvele juhul, kui ta on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige ja ei saa selle eest tasu.

Kaubanduskoda ei nõustu Eelnõu seletuskirjas esitatud väitega, et kui isik on juhatuse liige, kuid ta ei saa selle eest tasu, siis ta ei ole ilma tööta, sest ta juhib näiteks äriühingut. Äriregistri andmetel oli 2013. a. alguse seisuga äriregistrisse kantud 136 454 äriühingut, kuid Maksu- ja Tolliametile esitatud deklaratsioonid näitavad, et 2012. a tegutses Eestis ainult 49 426 äriühingut (andis tööd vähemalt ühele inimesele ja deklareeris nullist suuremat käivet ja makse). Seega näitab statistika, et äriregistrisse on kantud tuhandeid ettevõtteid, millel sisuliselt puudub majandustegevus. Järelikult ei ole ka tööga hõivatud tuhanded isikud, kes on äriregistrisse kantud juhatuse liikmena.

Eelnevast tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku jätta Eelnõust välja § 1 p 5. Kui Eelnõu koostajad ei pea võimalikuks seda ettepanekut toetada, siis palume alternatiivse lahendusena kaaluda võimalust, mille kohaselt saaks isik end töötuna arvele võtta kuni kuueks kuuks, kui ta on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige ja ei saa selle eest tasu.

2. Ettevõtluse alustamise toetus

Eelnõu § 1 p-ga 11 soovitakse muuta ja sõnastada TTTS § 19 lg 4 p 6 järgmiselt:

„(4) Ettevõtluse alustamise toetust ei anta:

6) isikule, kellele kuulub või kellele toetuse avalduse esitamisele eelnenud kuue kuu jooksul kuulus osa täis- või usaldusühingus või rohkem kui 50 protsenti muust äriühingust;“

Kaubanduskojale jääb arusaamatuks, miks tahetakse Eelnõuga välistada ettevõtluse alustamise toetuse andmine juhul, kui isikul oli toetuse taotlemisele eelnenud kuue kuu jooksul rohkem kui 50-protsendiline osalus äriühingus. Seletuskirjas on välja toodud, et toetuse eesmärgiks on kõrge tööhõive saavutamine ning pikaajalise töötuse ja tööturult tõrjutuse ennetamine. Samas ei ole Eelnõu koostajad põhjendanud, kuidas takistab toetuse sihipärast kasutamist asjaolu, et töötu omas näiteks 75 protsenti ühest osaühingust kolm kuud enne ettevõtluse alustamise toetuse taotlemist. Leiame, et toetuse andmise seisukohast ei peaks tähtsust omama asjaolu, kui suur oli töötu osalus äriühingus toetuse taotluse esitamisele eelnenud kuue kuu jooksul.

Lisaks soovime juhtida tähelepanu asjaolule, et Eelnõu jõustumisel võib kuuekuuline periood teatud juhtudel olla isegi vastuolus ettevõtluse alustamise toetuse eesmärkidega. Näiteks kui isik jääb töötuks 1. jaanuaril 2014, kuid talle kuulub 100-protsendiline osalus majandustegevuseta osaühingus, peab ta toetuse saamiseks vähendama osalust vähemalt 50 protsendi võrra. Alternatiiviks on osaühingu kustutamine äriregistrist. Mõlemad lahendusteed võtavad eeldatavasti aega mitmeid kuid. Kui töötu osalus äriühingus on mitme kuu möödudes langenud nt 50 protsendini, peaks ta toetuse taotluse esitamiseks ootama veel vähemalt kuus kuud. Seega saaks töötu võib-olla alles 2015. a alguses küsida ettevõtluse alustamise toetust. Leiame, et selline toetuse andmise skeem ei aita kaasa pikaajalise töötuse ennetamisele.

Eelnevast tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku sõnastada TTTS § 19 lg 4 p 6 järgnevalt:

„6) isikule, kellele kuulub osa täis- või usaldusühingus või rohkem kui 50 protsenti muust äriühingust;“

Eelnõu § 1 p-ga 11 täiendatakse ka TTTS § 19 lg 4 p-ga 7 järgmises sõnastuses:

„(4) Ettevõtluse alustamise toetust ei anta:

7) isikule, kes on avalduse esitamisele eelnenud kolme aasta jooksul saanud ettevõtluse alustamise toetust käesoleva seaduse alusel;“

Kaubanduskoda ei pea õigeks põhimõtet, mille kohaselt ei anta ettevõtluse alustamise toetust isikule, kes on toetust saanud viimase kolme aasta jooksul. Meie hinnangul tuleks kindlasti tagada toetuse taotlemise võimalus nendele töötutele, kes alustasid ettevõtlusega toetuse toel, kuid kelle ettevõtte lõpetas oma majandustegevuse ühe aasta jooksul alates toetuse saamisest või ka mõni aeg hiljem. Kaubanduskoda ei nõustu Eelnõu seletuskirjas esitatud väitega, et kui inimene on juba korra toetust saanud, siis peaks ta suutma ettevõtjana tegutseda vähemalt kolm aastat. Juhime siinkohal tähelepanu sellele, et ettevõtlusega kaasnevad alati erinevad riskid ning ebaõnnestumine on iseloomulik nähtus turumajanduses. Ebaõnnestumine ei ole ilmtingimata seotud isiku ebapädevuse või pettusega, ettevõtte pankrot võib olla muuhulgas tingitud ka halvast makromajanduslikust olukorrast, klientide maksejõuetusest või olulistest muudatustest seadusandluses. Leiame, et kui töötutel võetakse võimalus ebaõnnestumise järel taotleda uut toetust, jätab see avalikkusele mulje, et riik ei usalda ja ei toeta ettevõtlusega ebaõnnestujaid.

Lähtudes eeltoodud põhjendustest, teeme ettepaneku jätta Eelnõu § 1 p-st 11 välja norm, mille kohaselt ei anta ettevõtluse alustamise toetust isikule, kes on avalduse esitamisele eelnenu kolme aasta jooksul saanud ettevõtluse alustamise toetust käesoleva seaduse alusel.

Loodame, et peate võimalikuks meie ettepanekutega arvestada. Vajadusel oleme nõus oma seisukohti täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko@koda.ee 6040070